

Algemeen beeld klas 5

De vertelstof in de vijfde klas bestaat uit de mythologische geschiedenis van de oude culturen: India, Perzië, Mesopotamië, Egypte en Griekenland. Vanuit een dromend beleven van de Indiërs, wordt de mensheid steeds wakkerder en ontstaat er een meer individueel verinnerlijkt ziele-leven.

De Grieken kenden vele goden en halfgoden, elk met hun specifieke kwaliteiten en zwakheden. Zeus, Pallas Athene, Apollo en Hermes speelden vaak een bepalende rol in het verloop van de gebeurtenissen, zowel bij de goden als bij de mensen.

Deze goden en grote helden moesten, net als de vijfdeklassers, de verantwoordelijkheid voor hun eigen levenspad nemen en soms moeilijke keuzes maken.

Vlieg niet te laag, maar ook niet te hoog, want dan stort je misschien in zee, net zoals Ikaros.

Als je je niet kunt beheersen, zoals Herakles, dan wachten je zware taken om het goed te maken. En gelukkig krijg je dan weer een nieuwe kans en een goddelijke toekomst.

Je kunt wel 10 jaren strijden voor de poorten van het onneembare Troje, maar wie zijn verstand gebruikt, zoals Odysseus, die komt wel binnen.

Deze prachtige verhalen wijzen, in beeldvorm, de weg aan de vijfdeklassers.

Het opkomen van het verstandelijk begrip, van het zelfstandig nadenken, wordt in de Griekse mythologie en in de Griekse geschiedenis mooi weergegeven.

Het orakel van Delphi geeft raadselachtige spreuken, die de mens pas kunnen helpen, als hij door zelf na te denken de oplossing vindt.

Vijfdeklassers worden zelfstandiger.

Steeds meer komt bij de kinderen het besef, dat al de dingen die we op school leren en doen een reden hebben. En dat je niet voor de school of voor de leerkracht leert en werkt, maar voor je eigen ontwikkeling: voor jezelf.

Het leren hanteren van regels bij spelling en rekenen wordt geoefend om grip op het eigen leren te krijgen. Op deze leeftijd wordt het ook mogelijk om die lastige spellingsregels te begrijpen.

Allerlei vakken, zoals aardrijkskunde, geschiedenis en plantkunde, helpen de vijfdeklassers om meer thuis te raken in de wereld om ons heen.

Tijdens de toneelperiode kunnen de kinderen zich verplaatsen in totaal andere personen.

“Ik zie rond in de wereld...”

De tijd is rijp voor de vijfdeklassers om meer verantwoordelijkheid voor hun eigen werk te dragen.

Stap voor stap leren en leren de kinderen zelf plannen en de puntjes op de i te zetten.

Dit proces zal in de zesde klas worden voortgezet.

Leerstofoverzicht klas 5

Periodes

Taal

In de vijfde klas worden de verhalen uit de Griekse mythologie verteld. Aan de hand hiervan wordt er geoefend met het spreken van toneelteksten en gedichten. Het schrijven van brieven, opstellen, gedichten, werkstukken en het houden van een spreekbeurt wordt geoefend.

De spelling van werkwoorden in verschillende tijden wordt geoefend en in zinsverband toegepast. Ook het goed toe kunnen passen van het voltooid deelwoord en het onvoltooid deelwoord krijgt dit jaar veel aandacht.

Spellingscategorieën van de voorgaande jaren worden herhaald. Nieuw zijn woorden die eindigen op een -b (club), Franse en Engelse leenwoorden, woorden met th, -isch en -ies, woorden waarbij ch klinkt als sj en moeilijke verkleinwoorden en meervoudsvormen.

De kinderen leren de juiste schrijfwijze van de directe en indirecte rede. Ze maken ook kennis met de lijdende en bedrijvende vorm.

Bij het taalkundig ontleden worden de woordsoorten uitgebreid. Redekundig ontleden wordt geïntroduceerd met persoonsvorm, onderwerp, werkwoordelijk gezegde, lijdend voorwerp en meewerkend voorwerp.

Met lezen wordt er aandacht besteed aan technisch, begrijpend en studerend lezen.

In de oefeningen en met huiswerk wordt er gebruik gemaakt van methode boeken.

Leerdoelen:

- Het herkennen en kennen van de aangeboden woordsoorten.
- Het herkennen van persoonsvorm, gezegde, onderwerp en lijdend voorwerp
- Het kunnen hanteren van alle aangeboden spellingsregels.
- Het herkennen van de 8 werkwoordtijden.
- Zelfstandig of in groepjes een verslag, werkstuk, brief of gedicht kunnen schrijven en dit mondeling kunnen weergeven aan de klas.

Rekenen

De leerstof uit de voorgaande jaren wordt herhaald, doorgeoefend en uitgebreid. Bij de breuken worden gelijknamig maken, vereenvoudigen, optellen en aftrekken, vermenigvuldigen en delen geoefend. Vanuit de breuken wordt de stap naar de decimale breuken gemaakt. Vanuit het metrieke stelsel worden omtrek, oppervlakte en inhoud berekend aan de hand van praktische situaties. De leerlingen maken zodoende kennis met de beginselen van wiskundige formules: oppervlakte = lengte x breedte. Hoofdrekenen, cijferen, het berekenen van het gemiddelde en gewichten worden eveneens aangeboden en geoefend. Het getalbegrip wordt uitgebreid tot 1.000.000. Ook maken de leerlingen kennis met het rekenen met procenten. In de oefeningen en met huiswerk wordt o.a. gebruikt gemaakt van methodeboeken.

Leerdoelen:

- Getallen tot 1.000.000 herkennen en kunnen schrijven.
- Het kunnen berekenen van omtrek en oppervlakte vanuit praktische situaties.
- Leerlingen hebben kennis gemaakt met het berekenen van inhoud (kubieke).
- Leerlingen kunnen optellen en aftrekken met (decimale) breuken, kunnen deze gelijknamig maken en vereenvoudigen.
- Leerlingen hebben kennis gemaakt met het vermenigvuldigen en delen van breuken.
- De leerlingen kunnen een gemiddelde van een aantal getallen berekenen.
- De vier hoofdbewerkingen (+ - x :) kunnen toepassen; met eenvoudige getallen uit het hoofd en met complexere getallen cijferend.
- Vanuit praktische situaties opgaven kunnen oplossen over tijd, gemiddelde en geld.

Plantkunde

Plantkunde is een periode van beleven. Zoals de mens het innerlijk van zijn ziel uit in zijn gedrag en in zijn stemming, zo zien we in de natuur dat de plantenwereld een afspiegeling is van de aarde. Daarin neemt iedere plant een bepaalde gemoedsstemming of karaktertrek voor zijn rekening. Kijkend naar de planten kunnen we vele eigenschappen en verschillen ontdekken. Door het verloop van de natuur door het jaar heen te volgen en de opbouw van de plantenfamilies waar te nemen van eenvoudige lagere plantensoorten tot complexe hogere planten kunnen de leerlingen zich op een nieuwe manier met moeder Aarde verbinden.

Behandeld worden o.a. de paddenstoel, algen en wieren, mossen en korstmossen, varens, naaldbomen, bolgewassen, lelie, tulp en de roos. Deze planten worden door de kinderen in de eigen omgeving waargenomen en bestudeerd. Verwerking hiervan vindt plaats o.a. door gedichten, schilderijen, werkstukken en tekeningen.

Leerdoelen:

- De leerlingen leren de plantenfamilies kennen in de ontwikkeling van lagere naar hogere soorten.
- Leerlingen krijgen inzicht in de levenscyclus van de plantenwereld.

Geschiedenis

In twee periodes maken de kinderen kennis met de geschiedenis van de oude culturen. Door te luisteren naar verhalen uit Atlantis, Oer-Indië, Oer-Perzië, Egypte en Griekenland, vormen de leerlingen zich een beeld van het leven in deze oude culturen. Hierdoor ontdekken ze de verschillen in levenshouding van de mens en hun beschouwing van hemel en aarde. In deze periodes wordt er door de leerlingen gespeeld, geschreven, gezongen en getekend. Ook leren de kinderen welk erfgoed deze culturen aan ons hebben nagelaten.

Leerdoelen:

- De leerlingen beleven de kenmerkende aspecten van de grote cultuurtijdperken. Ze kennen de belangrijkste begrippen die bij de behandelde culturen horen.
- De leerlingen kunnen een relatie leggen tussen hun eigen leven en dat van de mensen in vroeger tijden.
- De leerlingen kunnen zelf historische informatie halen uit boeken en verhalen.

Aardrijkskunde

Het vak aardrijkskunde komt dit jaar in twee verschillende vormen aan bod. De eerste periode staat in het teken van de sociale aardrijkskunde. De leerlingen volgen bijvoorbeeld de Rijn vanaf de bron hoog in de Alpen tot aan de uitmonding in de Noordzee. Hierdoor ontdekken de leerlingen het sociale, geografische en economische belang van deze grote rivier. De tweede periode staat in het teken van economische aardrijkskunde. Van een aantal producten wordt gevolgd hoe het verbouwd, vervoerd, verpakt en verkocht wordt. De

leerlingen ontdekken hoeveel mensen erbij betrokken zijn, voor een product bij hen thuis komt. Er wordt kennis gemaakt met de verschillende landen van Europa.

Dit jaar wordt gestart met topografie van Nederland, dit gebeurt wekelijks in een vak lesuur.

Leerdoelen:

- Leerlingen hebben kennis van de topografie van Nederland.
- De leerlingen kennen karakteristieke eigenschappen van enkele landen in Europa ten aanzien van bodemgesteldheid, recreatie, handel, industrie en de levenswijze van mensen.
- Leerlingen kunnen vaardig omgaan met de atlas waardoor zij informatie ook topografisch kunnen plaatsen.

Vaklessen

Moderne vreemde talen

Tijdens de Engelse les wordt er een begin gemaakt met de grammatica van de taal. Enkelvoud/meervoud, bijvoeglijke naamwoorden, zelfstandige naamwoorden en werkwoorden komen hierbij aan bod. Daarnaast blijven recitaties, liedjes, onderwerpen uit het dagelijks leven en het lezen en schrijven van teksten steeds terugkeren.

Verkeer

De leerlingen doen theoretische en praktische kennis op van verkeer. In het voorjaar is er een praktijk en schriftelijk examen. Als dit voldoende wordt gemaakt, ontvangt elke leerling een verkeersdiploma.

Kunstzinnig werken

De vlechtmotieven van de vierde klas worden dit jaar voortgezet. Ook worden er vormmotieven vanuit de oude culturen of plantenwereld getekend. Planten, landkaarten en onderwerpen uit de vertelstof worden geschilderd. Boetseren wordt gedaan aan de hand van opdrachten uit de periode of jaarfeesten.

Muziek

Bij het zingen wordt het canonzingen en het meerstemmig zingen veelvuldig geoefend. Er wordt twee- en driestemmig gezongen. Ook wordt er meerstemmig gefloten op de fluiten die de leerlingen in klas 4 hebben gemaakt. Wekelijks hebben de leerlingen koorzang.

Handwerken

Er wordt gewerkt naar zelfstandigheid en het kunnen komen tot een keuze op eigen maat. De leerlingen gaan een proces in, te beginnen bij het idee, tot het uiteindelijke product waarbij de handen tot in de vingertoppen het werk hebben gevoeld en gevormd. Kwaliteit en functionaliteit staan hierbij voorop, zo ook het oplossingsgericht werken en het uitbreiden van de vaardigheden, zoals fijne motoriek en inzicht verwerven, door vanuit het platte vlak te komen tot een driedimensionale vorm. De leerlingen maken o.a. een dier uit stof, wanten of handschoenen. Ook wordt er aandacht besteed aan de afwerking, uitbreiding van materiaalkennis en de daarbij behorende technieken van verwerken.

Handvaardigheid

In de vijfde klas gaan de leerlingen aan de slag met het bewerken van hout. Het hout wordt gesneden met messen en het verschil tussen rond en recht (kops en langs hout) wordt ervaren. Ze merken dat het hout tijdens het drogen steeds harder wordt. Ze gaan hout splijten en met verschillende houtsoorten werken. Er wordt een begin gemaakt met raspen, vijlen en schuren, het zelf beoordelen; wanneer is je werk klaar voor de volgende arbeidsgang.

Er wordt een grote diversiteit aan werkstukken gemaakt, zoals een muis, paddenstoel, briefopener of spatel.

Euritmie

In de vijfde klas wordt gewerkt aan grote klassikale vormen, maar ook in kleine groepen. Het frontale bewegen komt als nieuw element naast het centraal gericht werken in de kring. Er wordt geoefend om tegelijkertijd vormen te lopen en gebaren te maken. Het gezamenlijk bewegen is hierbij de voornaamste doelstelling. Ritmische en behendigheidsoefeningen komen eveneens aan bod.

Gymnastiek

Samenspel en toestellen worden afgewisseld met individuele oefeningen, zoals badminton of conditiecircuit. Meer en meer is te merken dat inzet, spelinzicht en vaardigheden bij de kinderen verschillend aanwezig zijn. Dit maakt de lessen boeiend en uitdagend in de zin van het maken van gelijkwaardige teams en voor de klas het accepteren van kwaliteiten van de klasgenoten in meer of mindere mate.

Tuinbouw

Er worden groentes, kruiden, bloemen en fruit geteeld. Activiteiten als spitten, bemesten, harken, geultjes trekken, stokken zetten, zaaien, gieten, schoffelen, gereedschap onderhouden, wieden, snoeien, sproeien, oogsten, wassen, proeven, bossen maken, verpakken en groentes mee naar huis nemen, vinden plaats. Daarnaast wordt de plantenkennis geoefend. De tuinbouwlessen worden in klas zes nog twee maanden voortgezet.